

Kitap Tanıtımı: Özel Gereksinimi Olan Küçük Çocuklar*

Şeyda Demir **

Ankara Üniversitesi

Erken çocukluk özel eğitimi ve erken müdahalenin özel gereksinimli küçük çocukların gelişimindeki gecikmeleri azaltma veya en aza indirmedeki etkileri özel eğitim alanında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Türkiye’de erken çocukluk özel eğitimine ilişkin çalışmalar hız kazanmakla birlikte uygulamaların yaygınlaşması ve niteliklerinin artırılması için alanda çalışan uzmanlar bu alana yönelik kaynaklara gereksinim duymaktadırlar. **Özel Gereksinimi Olan Küçük Çocuklar** kitabının Türkçeye çevrilmesi bu gereksinimi karşılamaya yönelik bir çalışmanın sonucudur. Kitap erken çocukluk özel eğitimi alanında çalışan özel eğitim öğretmenlerinin yanı sıra bu öğretmenlerin işbirliği içerisinde olduğu sağlık çalışanları, sosyal hizmet uzmanları, fizyoterapistler ile özel gereksinimli çocuklara hizmet sağlayan kurumlarda çalışanlar için de kaynak kitap özelliği taşımaktadır.

Dördüncü basımından çeviri olan **Özel Gereksinimi Olan Küçük Çocuklar** kitabı, özel gereksinimli küçük çocuklarla çalışan uzmanlara çocuk ve ailelerine erken çocukluk döneminde sağlanan hizmetlerle ilişkili felsefi ve tarihsel bakış açılarıyla birlikte ailenin ve hukuksal süreçlerin etkilerini, sağlık sorunlarını ve farklı eğitim ortamlarını da ele almaktadır. Özellikle bebek ve özel gereksinimli küçük çocukların gelişimsel süreçlerinin ailesi ve çevresinin etkileriyle birlikte ele alındığı kitapta uzmanların çocukları anlayabilmeleri için konular aile temelli bir yaklaşımla sunulmaktadır.

Kitap dört kısımdan oluşmaktadır. *Birinci kısım*, kitabın temel felsefesine odaklanmaktadır. İlk bölümünde erken eğitimin felsefesi vurgulanmakta bireyselleştirme, kültürel farklılıklara duyarlılıklar, işbirliği içinde çalışma ile etik konular tartışılmaktadır. İkinci bölümde ise özel gereksinimli çocuklar ve aileleri için sağlanan hizmetlerin nasıl geliştiği anlatılmaktadır. *İkinci kısımda*, üçüncü bölüm ile sekizinci bölümler arasında yazarlar insan gelişimine odaklanmakta ve normal gelişimi olumsuz etkileyen biyolojik ve çevresel risk faktörlerini ve nedenleri ele almaktadırlar. Üçüncü bölüm insan gelişiminin ilkelerini, dördüncü bölüm sıfır – altı yaş arası normal gelişim basamaklarını içermekte, beşinci bölüm doğum öncesi, doğum ve sonrasında anne ve bebeğe ilişkin yetersizliklere yol açabilecek risk faktörlerini tartışmaktadır. Altıncı bölümün odak noktası nörolojik işlevleri etkileyen faktörler ve nörolojik yetersizlikler olmakta yedinci bölümde yeni doğan bebeklerdeki genetik bozukluklar, nedeni tam olarak bilinmeyen sendromlar ve fiziksel anomaliler ele alınmaktadır. Sekizinci bölümde ise işitme ve görme yetersizliklerinin nedenleri tartışılmakta ve erken çocuklukta görülen enfeksiyonlar anlatılmaktadır. Kitabın *üçüncü kısmı* dokuzuncu ile onuncu bölümlerden oluşmakta ve bu kısımda özel gereksinimli çocuklar için geliştirilen müdahale programları ve destek hizmetleri açıklanmaktadır. Dokuzuncu bölüm, engelli bireyler için yasal düzenlemeler, aile merkezli erken müdahale ve değerlendirme konularını ele alırken onuncu bölüm bireyselleştirilmiş eğitim programının (BEP) yanı sıra genelleme, uyarlama, yardımcı

* Akçamete, G., (Ed.). (2011). *Özel Gereksinimi Olan Küçük Çocuklar*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

** Arş. Gör. Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Ankara, E-posta: sedemir@ankara.edu.tr

teknolojilerden yararlanma gibi konuları ele almakta yüksek nitelikli BEP ve başarılı bütünleştirme gibi ilişkili konuları da tartışmaktadır. *Dördüncü kısım*, kitapta söz edilen çocuk ve ailelerinin öykülerini derlemektedir. On birinci ve son bölüm kitap boyunca bahsedilen dokuz çocuk ve ailelerinin yaşamlarının sonraki dönemlerinde neler yaşadıklarını kapsamlı bir şekilde anlatmaktadır.

Özel Gereksinimi Olan Küçük Çocuklar kitabı küçük çocukların gelişimine ve çocuklarda görülen yetersizliklerin nedenlerine ilişkin kapsamlı bilgi sunması, çocukları ve ailelerini desteklemek için bilimsel dayanaklı uygulamalara yer vermesi ile aile ve ilişki temelli bir bakış açısını benimsemesi açısından alanda çalışan uzmanların yanı sıra özel gereksinimli çocukların aileleri için de başucu kitabı niteliğindedir. Kitap boyunca anlatılanlara ışık tutması açısından özel gereksinimli çocuk ve ailelerinin gerçek hikayeleri dile getirilmekte ve ele alınan konular disiplinler arası ve bütünleştirici bir yaklaşımla sunulmaktadır.